წელიწადი 1-ლი გაზ. ფასი 3 შაური. ტელეფონი № 76. ხუთშაბათი სექტემბრის 28 (11) 1917

ჩვენი ქვეყანა

გაზეთის ფასი:

თვიურათ	3 მან.
ოთხი თვით	1 თუმანი.
ცალკე ნუმერი	3 შაური.

განცხადების ფასი:

პირველ გვერდზე ... 15 კაპ.
უკანასკნელ გვერდზე ... 5 „
ქალაქ გარეთან მიღებული განცხადებისა ... ოთხოლერ
სამკლოვიარო განცხადების დაბეჭდვა თითოეულ არა
უმეტეს სამი გამოცხადებისა, ნაშუადღევის 2 საათ.
6 მ. 2 საათის შემდეგ 7 მ.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება თფილისის ქუჩაზე, მიქელაძის სახლში. კანტორა ღიაა დილის 9—2 საათამდის, და საღამოს 5—8 საათამდის, კვირა-უქმე დღეების გარდა.

№ 137 ეროვნული საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი № 137

საქართველოს სოც.-ფედერალისტთა სარევოლუციო პარტიის ქუთაისის საგუბერნიო კომიტეტი მწუხარებით აუწყებს ქართველ სახოგადოებას, რომ 22 სექტემბერს ღამის 2 საათზე მოულოდნელათ გარდაიცვალა პარტიის წევრი და საზოგადო მოღვაწე

პეტრე იოსების ძე ყიფიანი

გამოსვენება მოხდება ხუთშაბათს, 28 სექტემბერს, ნაშუადღევის 3 საათზე (ძველ დროით) საკუთარი ბინიდან, სოლ. წერეთლის სახლი, კოკოჩაშვილის აფთიაქის გვერდით. დაიკრძალება დროებით საფრჩხილის სასაფლაოზე.

22 სექტემბერს ნაშუადღევის 2 საათზე უეცრათ გადაიცვალა

პეტრე იოსების ძე ყიფიანი,

რასაც უზომო მწუხარებაში მყოფნი **მეულლე გადაცვალებულისა ქეთევან შვილებითურთ და დაი პეპე** აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობებს. პანაშვიდები ყოველ დღე საღამოს 5 ნახევარ საათზე, (ძველი დროით) საკუთარი ბინა, სოლ. წერეთლის სახლი, კოკოჩაშვილის აფთიაქის გვერდით. დაკრძალვა მოხდება ხუთშაბათს, 28 სექტემბერს ნაშუადღევის 3 საათზე (ძველი დროით).

კონსტანტინე ზურაბის ძე გარაყანიძე მწუხარებით აუწყებს ნათესავთა და ნაცნობებს, რომ მოულოდნელათ გადაიცვალა 22 სექტემბერს ნაშუალამევის 2 საათზე ძვირფასი სიძე მისი

პეტრე იოსების ძე ყიფიანი

პანაშვიდები ყოველ დღე საღამოს 5 ნახევარ საათზე (ძველი დროით). საკუთარ ბინაზე, სოლომონ წერეთლის სახლი, კოკოჩაშვილის აფთიაქის გვერდით.

ქუთაისის ქართული გიმნაზია მწუხარებით აცხადებს, რომ 22 სექტემბერს უეცრად გარდაცვალა გიმნაზიის მასწავლებელი

პეტრე იოსების ძე ყიფიანი.

გამოსვენება დანიშნულია 28 სექტემბერს, ნაშუადღევის 3 საათზე, საკუთარი ბინიდან, კოკოჩაშვილის აფთიაქის გვერდით.

გულ დათუთქულნი მშობლები მიხეილ კონსტანტინეს ძე და ნინა სამსონის ასული მდივნები შვილებიოურთ და ბიძები: ოსიბ, ივანე და მიხეილ მდივნები აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ პარასკევს, 29 ენკენისთვეს, სოფელ ვაკისუბანში წმინდა გიორგის ეკლესიაში გადახდილ იქნება ორმოცის თავის წირვა და პანაშვიდი მერვე კლასის მოწაფის

მარიამ (მარიუსია) მიხეილ მდივნის ასულის

სულის მოსახსენებლათ.

დამწუხრებული შვილები: ვიკტორ, ვასილ, გიორგი, ელპიტე, ანიჭკა, გალინე და ცუცა; ძმღები: ფაქიზო და ნინო; სიძეები: ვასილ და არსენ და შვილის შვილები აუწყებენ ნათესავთ მეგობართ და ნაცნობთ; რომ 3 ოქტომბერს დაბა ლიალისში გადახდილ იქნება წირვა და პანაშვიდი ძვირფასი პირველთ დედის, მეორეთა დედამთილის, მესამეთა სიდედრის, მეოთხეთა ბებიის

ალექსანდრა დავითის ასულის ჩიჩხიანისა

გარდაცვლებიდან ორმოცის შესრულების გამო.

თავად ალექსანდრე (საშა) **და მეულლე მისი კნ. ვერა მხეიძენი,** ღრმად დამწუხრებული აუწყებენ ნათესავთ, მეგობართ და ნაცნობთ, პირველი ძვირფასი მამისა და მეორე დაუვიწყარი მამამთილის:

თ-დ შესარიონ ვრიგოლის ძის მხეიძის

გარდაცვალებას, რომლის დაკრძალვა დანიშნულია ხუთშაბათს 28 სექტემბერს ქ. ახალ-სენაკში. გამოსვენება დილის 9 საათზე. პანაშვიდი ყოველ დღე საღამოს 5 საათზე.

საქართველოთა დამტარებლები

პირობების გაგება შეიძლება გაზ. „ჩვენი ქვეყნის“ კანტორაში. მისამართი: თბილისის ქ. ს. მიქელაძის სახლი.

ქართველთა სამხედრო კავშირი

(ქუთაისის განყოფილება).

ამით აცხადებს, რომ კავშირში წევრად ჩაწერა შეუძლია ყველა ქართველ მხედარს (ჯარის-კაცებს, ოფიცრებს, სამხედრო ექიმებს და სამხედრო მოხელეებს). არა სამხედრო პირთ შეუძლიათ დამხმარე წევრად ჩაწერა. კავშირი უპარტიოა. კავშირს აქვს თავისი საკითხველო, სადაც სწარმოებს წევრად ჩაწერა და შეწირულება მიიღება დილის 8—2 და საღამოს 5—9 საათამდის.

მისამართი: ქუთაისი, ვორონცოვის ქუჩა, ქართველთა სამხედრო კავშირი:

წიგნის გამომცემლობა „განათლება“

აცხადებს, რომ დაიბეჭდა და გამოიცა შემდეგი წიგნები:

1. სილ. ხუნდაძის ქართული გრამატიკა	ფ. 1 მან. 5 შაური.
2. მისივე—მოკლე ქართ. გრამატიკა.	ფ. — — 10 „
3. ი. ნიკოლაიშვილის მოკლე ქართ. გრამატიკა	ფ. — — 10 „
4. ოცხელის ელემენტარული ალგებრა.	ფ. 1 მან. 10 შაური
5. მისივე—გეომეტრია	ფ. 1 „ 10 „

იბეჭდება:

1. დასაწყისი გეოგრაფია მრავალი სურათებით შემკული, შედგ. გ. ცაგერეიშვილის, დ. ქუთათელაძისა და შ. სანიკიძის მიერ.
2. არითმეტიკული კრებული გიმნ. I, II და III კლ. კურსი, შედგ. ალ. ჯაფარიძის, ს. დათუნაიძისა და ალ. მგალობლიშვილს მიერ.

მისამართი: ქუთაისი, თფილისის ქუჩა, ზაქ. მაჭავარიანის სახლი.

ძმ. ყორყოლაძეების მაღაზიაში

(მიხეიოის ქუჩა საკუთარი სახლი)

მიღებულია სპეციალ სეზონ და სპეციალურად ქონის ძვირფასი სამკაულები „ᲧᲘᲠᲝᲢᲘᲜᲘ“, აგრეთვე ეოველგვა მისთვის მასალები. ფასები ზომიერია.

საქართველოს ეროვ.-დემოკრატიული პარტიის ქუთაისის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ წევრად ჩაწერა, საწევრო გადასახადის შემოტანა და პარტიულ საქმეებზე მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე დილის 8—2 და საღამოს 7—9—დე პარტიის კანცელარიაში. თბილისის ქუჩა, ს. მიქელაძის სახლი, გაზ. „ჩვენი ქვეყნის“ რედაქციასთან.

იქვე შეიძლება მოითხოვოთ შემდეგი გამოცემანი:

1. **საქართ. ეროვნულ-დემოკრ. პარტიის პროგრამა.**
2. ვ. **წერეთელი.** შეიძლება თუ არა მოისპოს კერძო საკუთრება მიწაზე.
3. ვ. **წერეთელი.** 1783 წ. ტრაქტატი, ავტონომია და ფედერაცია.
4. ტ. **მარგველაშვილი.** ჩვენი ეკონომიური აღორძინების საშუალებანი.

ᲔᲥᲘᲛᲘ

ბ. ი. ᲑᲝᲙᲘᲔᲚᲘ ელექტრონისა და სინათლის კაბინეტი. შინაგანი, ნერვებისა და ვენერიულ ავათმყოფთათვის. ავათმყოფნი მიიღებიან დილის 8—12 საათ. და საღ. 6—8 საათ. ალექსანდრ. ქ. საკუთარი სახ.

ᲔᲥᲘᲛᲘ **შალვა ᲙᲝᲙᲝᲩᲐᲨᲕᲘᲚᲘ** იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულ. ავადმყოფთ დღის 12—2 და საღამოს 5—7. მისამართი: თბილისის ქუჩა, № 46. ტელეფ. 87.

ᲘᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

სულ მთლად ახალი ზამთრის ᲫᲕᲠᲘ (პალტო) ენოტის ტყავზე და კარაკულის საყელოზე. ქვარიანის ქუჩა, სახლი სოლომონ მოდებაძისა.

ᲔᲥᲘᲛᲘ **ვალერიანე მ. ᲚᲝᲠᲗᲙᲘᲤᲐᲜᲘᲫᲔ** იღებს შინაგანა, ბავშთა და ნერვების სნეულებით ავათმყოფებს ყოველ დღე დიდის 11—2 სსთ. სადამოს 7—9 ს. ჰუშკანის ქუჩა, ვიტუშინსკის სახლი

პრეზიდის შეჯერება.

დემოკრატიული თათბირი დასრულდა. რუსეთმა დემოკრატიის სიტყვა მოისმინა. პეტრეს ქალაქის ბჭობა მოსკოვის სახელმწიფო კრებაზე გაცილებით შინაარსიანი და იმედის მომცემი გამოდგა. თათბირის დაწყების წინ რუსული პრესა ბესიმისტურათ აღნიშნავდა, რომ სახელმწიფოს კრიზისი გამძიფდებოდა, ქვეყანას განსაცდელი მოემატებოდა. მართალია, დემოკრატიას ისეთი არაფერი მოუმოქმედნია და უთქვამს, რომ მაისვე აწინდელი კრიტიკული ყოფა მოესპო. ან ვის-ძალუძს ეს დღეეანდელ არევ-დარევის და რღვევის მომენტშიო შიშობდენ, ქვეყნის ბედ ილბალს მეუმრავლესენი დაპატრონებიან და მაქსიმალისტურ ინსტინქტს უმსხვერპლებენო. დემოკრატია ზომიერების გზას დაადგა. ი. **წერეთელმა** შეკრებილთ უთხრა, რომ რევოლუციის დასაცავთ და სამშობლოს გადასარჩენათ აუცილებელია ქვეყნის ყველა ცოცხალ ძალთა შეთანხმება თანამშრომლობაო. დემოკრატიულმა თათბირმა დააარსა წინასწარი პარლამენტი, რომელსაც წინასწარი სათათბირო უფლება ექნება. თბილისის გაზეთებს საკუთარი კორესპოდენტები ატყობინებენ, რომ მთავრობაში სხვა კადეტებთან ერთად ბრუნდება კონოვალოვი. ეს საყურადღებო ამბავია, კონოვალოვი დიდ—გავლენიანი პირია ვაჭარ-მრეწველთა შორის და მისი ხელახლა მთავრობაში ჩაბმა, ვაჭრობა-მრეწველობის წრეთა დაახლოვებას ნიშნავს.

მეუმრავლესენი უკმაყოფილონი არიან წინასწარ საბჭოთი. ისინი შორს მიდიოდენ, თუმცა მთავრობის საჭის საკუთარ ხელში აღებას მაინც ვერ ბედავდენ. ჯერ გამორკვეული არ არის, თუ რა შედეგს მიიღებს მეუმრავლესეთა და სხვა სოციალისტურ ფრაქციების დგა. დემოკრატიულმა თათბირმა კრიზისი შეაჩერა. ხანგრძლივი იქნება თუ არა ეს შეჩერება, ამას მომავალი გამოარკვევს. ამ ეამთ სრულ ავტორიტეტობის მატარებელათ რუსეთში არავინ მიიჩნიათ. დირეკტორიის ყველა არ ემორჩილება, რესპუბლიკა უძლურია. ხალხში არევ-დარევა იზრდება, ცხოვრება ძნელდება, ძვირდება, სურსათის კრიზისი საშინელი ხდება. იკეტება საწარმოვო დაწესებულებანი, იფიცებიან რკინის გზის მუშები. ამ დროს უადრესათ ძნელია თავის დასახწევ გზის უმტკივნეულოთ გამონახვა. ომი ყოველგვარ შემოქმედებას წინ ეღობება და დაბრკოლებებს ამრავლებს.

ასეთ მომენტში, რაც შეეძლო გააკეთა დემოკრატიულმა თათბირმა.

დემოკრატიულ თათბირზე ღირსეულათ აღინიშნა ეროვნული მომენტიც. დაჩაგრული ერები რუსეთის დემოკრატიას წარუდგენ და ამცნეს თავისი მწარე ტკივილები. დემოკრატიამ ყველას დადებით პასუხი გასცა და დაიმედა. ყველა ტანჯულ ერის ეროვნულ მოთხოვნილების დაკმაყოფილებით და პოლიტიკურ უფლებების მინიჭებით რუსეთის დემოკრატია ზურგს გიმაგრებენ და რევოლუციას გაძრავებენ გაუფდილდება.

მუდმივ ცვალებადობის დროში ვართ. ყოველ დღე იცვლება პირობები. დემოკრატიულმა თათბირმა ახალი მომენტი შექმნა. ვნახოთ, რა მოხდება ხვალ.

სანტ.

ᲧᲐᲩᲐᲦᲝᲒᲐ.

კაცობრიობისათვის ომი დიდი უბედურებაა, მაგრამ არა მარტო იმით, რომ ბრძოლის ველზე ადამიანთა სისხლი იღვრება და ცოცხალი ძალები—ვინ იცის, რამდენათ ქვეყნისათვის სასარგებლო!—სამუდამოთ ისპობა. უფრო მეტი უბედურება ომის შედეგებშია.

ლაშქარში მიდის უფრო ახალგაზდა და ჯანსაღი ხალხი. ხოლო სახლში რჩებიან ქალები, ბავშვები, მოხუცნი და ავადმყოფნი. მაშასადამე, ყოველი დარგი ეკონომიურ ცხოვრებისა სუსტდება, რადგანაც ზეშა ხელი მას აკლდება. აქედან წარმოსდგება სურსათის ნაკლულევანება, წარმოსდგება შიმშილობა.

ნუ იფიქრებთ, რომ ეს მარტო ომის დროს ხდება ოდეს, ომის შემდეგაც, დიდ ხანს, სოფელი რჩება მუშა ძალებს მოკლებული. ერი ნაწილი იმ ეპაუკა და ჯანშრომელთა, რომელნიც ომში გაემგზავრებიან, სამუდამოთ ბრძოლის ველს მიებარება, ხოლო მეორე ნაწილი თუ-

მცა სახლში ბრუნდება, მაგრამ ფიზიკურად ისე დასუსტებული, დაავთქაოფა ბული და დასახმარებული, რომ სოფლის მეურნეობისთვის იგი მეტ ბარგათ ხდება.

აქედან ცხადია ის ურყეველი დებულება, რომ ომს ყოველთვის შიმშილობა მოსდევს. და შიმშილობა კი, როგორც გვარწმუნებს სტატისტიკური ცნობები ყოველი ქვეყნისა, უძლიერესი ფაქტორია ყოველნაირი ბოროტებისა. როდესაც ადამიანს შიმშილით კუჭი ეწვის, მაშინ იმას ზნეობაც, სინდისიც უჩლუნგდება, ეხშობა.

შინ დაბრუნებულ ჯარის-კაცს ერთი ზედმეტი ცუდი თვისება მოჰყავს ომიდან. ჯარის კაცი ომის პირობებში ადამიანობას თითქმის ჰკარგავს, მეცის ბუნებას უახლოვდება. მარტო ის რას ნიშნავს, რომ ჯარის კაცი სისხლის ღვრას ეჩვევა და ადამიანის სიცოცხლეს არაფრად აფასებს!. ომისთვის კაცის მოკვლა ნორმალური მოვლენას შედგენს. რასაკვირველია, ოღონდაც ამნაირ ადამიანს შიმშილით თავბრუ ესხმის, იმას სინდისი არ უშლის მიჰყოს ხელი ქურდობას, ცარცვა-გლეჯას, ყაჩაღობას.

ჩვენში შიმშილობამ უკვე თავი იჩინა. დღეს ფუთი სიმინდის ფქვილი 16 მან. ღირს, როდესაც იგი ომის დაწყებამდი მანათს—მანათ ნახევარს არ აღემატებოდა. საკრასათა ამისაც ფასები ეიხსნება არა მარტო იმით, რომ ჩვენში ქაღალდის ფულის ღირებულება დავარდა, არამედ უფრო იმითაც, რომ ყოველივე სანოვაგე შემცირდა. ხშირადა ვართ იმის მოწმენ, რომ, მაგ., ქუთაისში ბაზარზე სიმინდის ფქვილი არ გამოჰქვთ.

შიმშილობას მოჰყვა ქურდობა, ცარცვა-გლეჯა, ყაჩაღობა. ისე გაზეთს ვერ წაიკითხავ, რომ იქ რამოდენიმე შემთხვევა ავაზაკობისა არ იყოს აღწერილი. საქმე იქამდი მივიდა, რომ, მაგ., სუფთის ოლქში დილიჟანსებს მიმოსვლა შესწყდა: ავაზაკები მიგზავრებს დღითაც თავს ესხმეიან და ცარცვენ.

რაღა თქმა უნდა, ამ საშინელ საზო გადოებრივ მოვლენას წამალი ეჭირება. ბევრ რამ წინადადებას იძლევიან. სხვათა შორის იმაზედაც იყო ლაპარაკი, რომ მიტინგები მოიაწყონ და ხალხს გონიერ მისაკენ მოუწოდონ. არ იქნება ეს სულ უსარგებლო, მაგრამ, მგონია, ამით მაინც ზიზანს ვერ მივაღწევთ. „მგელს სახარ-ბას უკითხავ ენო“, —ნათქვამია, და სწორეთ ამას ემგვანება მიტინგების მოწყობა. ამა მიბრძანეთ, რა გავლენა უნდა ჰქონდეს ლამაზ სიტყვას, მიტინგზე წარმოქმენულს, იმ ადამიანზე. რომელიც შიმშილს შეუპყრია და მისთვის ადამიანური ბუნება მოუსპია! ჩვენი აზრით, ყველაზე უფრო საჭიროა, უმთავრესი მიზეზი ყაჩაღობისა—შიმშილობა—მოგსპოთ ან შეამციროთ მაინც. ეს მოვალეობა თვით მთავრობამ უნდა იკისროს. აუცილებლათ საჭიროა, მთავრობამ რეალი და დაუყოვნებლივი დახმარება გაუწიოს დამშეულ ხალხს. ყოველგან სანოვაგის ერთნაირი ნაკლულოვანება არ იქნება: შეიძლება ზოგიერთ ადგილას საჭიროებაზე მეტი სურსათიც იყოს. მაშასადამე, საჭიროა იქნას შეკრებილი სტატისტიკური ცნობები, სად, ვის და რამდენთ დახმარება ეჭირვება, აგრეთვე სად იშოვება ზედმეტი სანოვაგე. ამ ცნობებისა და გვარად, მთავრობამ, სურსათი თითქმის ისე უნდა მიაწოდოს დამშეულ ხალხს, აქ, ზურგზი, როგორც ის ეგზავნება ფრონტზე ჯარებს. მხოლოდ ამით, ჩვენი აზრით, შეიძლება, სანშინელი საზოგადოებრივი მოვლენა მოისპოს ან საგრძნობლად მაინც შემცირდეს.

დ. გურული.

საკაართველოს მხედროგბას.

„პოლკების ნაციონალიზაცია“, რომლის მოწყობაც ეხლა დროებით მთავრობისგან ნება-დართულია, ერთი უდიდესი ნაბიჯია საქართველოს ეროვნულ აღორძინების სფეროში. ამიერიდან ქართველ ახალ-გაზდობას აღარ სჭირია სამხედრო ბეგრის მოსახდელად უცხო ქვეყანაში გარდახვეწოს, მოსწყდეს სამშობლო მხარეს, მოძმე ამხანაგებს. უცხო ქვეყნის ზნეჩვეულების, ენის შეთვისებაში, განუწყვეტელ შიშის და ძაღლოლის ქვეშ ის თუარ კვდებოდა, სამშობლოს, ოჯახს უბრუნდებოდა ნამდვილ მანქანათ ქცეული, ზნეობა-გონებით გალატაკებული. ეხლა მას საშუალება ეძლევა სამშობლოს ცის ქვეშა მეზობელ-ამხანაგთ შორის სულიერი და ფიზიკური ძალ-ღონე აღარჯაროს და სამშობლოს საბედნიეროდ განვითარდეს. ეს დიდ ეროვნული საქმე შესაფერ შრომას, დაკვირვებას და გამჭრიახობას მოითხოვს, რომ ქართველი მხედრობა ნამდვილ ეროვნულ ნაადგზე მოეწყოს, ქართველი ელ ფერი ენა და ზნე-ჩვეულება შეინარჩუნოს. ყველა ამის მისაღწევად ქართველმა ხალხმა საერთოთ და თითოეულმა წვენთაგანმა კერძოდ არ უნდა დაზოგოს არავითარი შრომა და არ უნდა შეუშინდეს არავითარ გაჭირვებას. მხოლოდ და ამ გზით საქართველოს ეყოლება ნამდვილი დარაჯი ჩვენი ქვეყნისა და მისი კეთილდღეობის მცველი. ყოველმა ქართველმა კარგათ უწყის, რა გვარი ძმიმე უღელი დაედგა საქართველოს ერს 1887 წელში სამხედრო ბეგრის შემოღებით. ეს ბეგარა მშრომელ ხალხისათვის შეიქნა ერთ შეუწყვეტელ გაწამებად. თვითმპყრობელმა მთავრობამ ეს ბეგარა გადაგვარების და ზნეობა-გონების გამოთახსირებელ იარაღად მოიხმარა. ჯან-საღი, ასაკში მოსული ახალ-გაზდა 3—4 წლის განმავლობაში მოწყდებოდა ოჯახს, კუთხე-გარემოს და საღმე შორს, ციე-ქვეყანაში ენის უცოდნენარი უცხო წრეში ამოყოფდა თავს. აუწერელია ის ჯოჯოხეთური ტანჯვა-წამება, რომელსაც ასეთი ახალ-გაზდა განიცდიდა წლობით. მგონი შეა-ბნელი დროების მოხდები შედარებთ ნაკლებ იტანჯებოდა, ვიდრე ჩვენებური ჯარში გაყვანილი ახალ-გაზდა. მონას მისი ბატონი უყლიდა ხოლმე, მისი ძალ-ღონე ეზოგებოდა ისე, როგორც პატრონს ეზოგება სამუშაო ოთხ-ფეხი. ჯარის-კაცი ჩვენი ქვეყნის შვილი ამნაირ ბედნიერებასაც მოკლებული იყო. სამხედრო ბეგრის მოხდა ჩვენი ჯარის-კაცისთვის ნამდვილი წამების „პანსიონი“ შეიქნა. ვინ მოსთვლის, რამდენი ვაი-ვაგლახი გადაუტანია ჩვენს ხალხს, რომ სამხედრო ბეგარა, რითაც შეიძლებოდა, გაეადვილებინა. თვით ახალგაზდობა ბევრ შემთხვევაში გაურბოდა ეგრე უმგვანოთ მოწყობილ „სალდათობას“, ყველამ იცის, თუ რამდენ სისაძაგლეს ჩაიდენდა ხოლმე ჯარში გასაწვევი, რომ „სალდათობისთვის“ თავი დაეხწია. სამეგრო ახალ-გაზდობის ოჯახიც არ ზოგავდა არავითარ ხარჯს, მხოლოდ თავის მშრომელი წვერი გაწამებისაგან დაეხსნა. ასეთ ცდაში მშრომელი ხალხი ნამდვილ ეექსპლოატატორებს უვარდებოდა ხელში და ბოლოს მაინც ქონებრივად და ზნეობრივად დაჩაგრული რჩებოდა. ბუნებით მომაცი, გონიერი, სამშობლოს ერთგული ქართველი ჯარის-კაცი თვითმპყრობელობამ უზომო გაჭირვებაში ჩაადო.

რა შედეგი მოჰყვა ამნაირ „სამხედრო პოლიტიკას“, იმაზე საუბარი შორს წაგვიყვანს. ამიერიდან კი ჩვენი ქვეყნის ახალგაზდობის დაუდგა ხანა ძველი მეომრის სახელის აღსადგენად, რომ მან თავისი ბუნებრივი ნიჭი და მხნეობა თავის ქვეყნის და ერის ბედნიერებას მოახმაროს, შეიქნეს შეგნებული და თავგანწირული დარაჯი ქართველ ერისა და მისი კეთილდღეობის მცველი.

შინაური.

რევოლუციის ამბები.

Ა. Დ. Ბ.

ᲓᲔᲞᲔᲨᲘ ᲛᲝᲕᲚᲘᲡ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ.

რკინის-გზის მოსამსახურეთა გაფიცვა.

ვიატკა. ენკენინსთვის 25. რკინის-გზის მოსამსახურეებმა გაფიცვა გამოაცხადეს. მატარებლის ბილეთების გაყიდვა შეწყვეტილია. სამხედრო პარების მიმოსვლა და სურსათის გადატან-გადმოტანა ჯარისთვის არ შეწყვეტილა.

ბომელი. ენკენ. 25. რკინის-გზის მოსამსახურენი გაფიცვას არ ემზრობიან.

მუშათა და ჯ.-კაცთა საბჭოს თავმჯდომარე.

პეტროგრადი. ენკენინსთვის 25. მუშათა და ჯარის-კაცთა საბჭოს თავჯდომარეთ აირჩიეს ბოლშევიკი ტროცკი.

მუშ. და ჯ.-კაცთა საბჭოში.

პეტროგრადი. ენკენინსთვის 25. მუშათა და ჯარის-კაცთა საბჭოში კამენევმა მოხსენება გაკეთა მთავრობასთან დამოკიდებულების შესახებ. კამათში მონაწილეობა მიიღეს: სკობელევმა, ტროცკიმ და ბოგდანოვმა. საბჭომ ბოლშევიკების რეზოლუცია მიიღო კოალიციის წინააღმდეგ.

ბელორუსების ყრილობა.

მოსკოვი. ენკენ. 25 გუშინ გაიხსნა „ბელორუსების“ ყრილობა, თავჯდომარეთ აირჩიეს მეიტკევიჩი. ყრილობას 14 შინა გუბერნიების დელეგატები დასწრო. ყრილობას უკრაინელებმა აღშფოთებით მიესალმენ.

ᲓᲐᲜᲘᲨᲕᲜᲐ.

პეტროგრადი. ენკენინსთვის 25. ორდინალიური პროფესორი პეტროგრადის პოლიტეხნიკური ინსტიტუტისა ნიკოლოზ სავინი დანიშნა ვაჭართა და მრეწველთა მინისტრის ამხანაგათ.

ფსკოვი. ენკენინსთვის 24. ბოროტგამზრახველები, ჯარის-კაცის ტანსაცმელში გამოწყობილები, დიდ არეულობას ადგენენენ.

ახალი წესები.

პეტროგრადი. ენკენინსთვის 25. გზათა მინისტრმა შეიუშვა წესები რკინის-გზების გაფიცვების საღაკვიდაციოთ. ამ წესებს მოკლე დროში დროებითი მთავრობა გამოაქვეყნებს. იმედოვნებენ, რომ მდგომარეობა მოგზაურობისა 29 ენკენინსთვის ნორმალურ მსელელობას მიიღებს.

ფინეთის ახალი სეიმი.

ჰელსინგფორსი. ენკენინსთვის 25. ფინეთის ახალ სეიმში შედის: 95 ესდეკები, ფინეთის ბურჟუაზიის წარმომადგენელი 69, შვედების პარტიის წარმომადგენელი 18, აგრარიების 22.

რკინის-გზის გაფიცვა.

თბილისი. ენკენ. 24. კავკასიის რეგიონალიურ კომიტეტის თავმჯდომარე გეგეკორმა მრავალი დეპეშები მიიღო რკინის-გზის მოსამსახურეებისაგან, რომლებიც გაფიცვას უარს ყოფენ. მინერალიური წყლების მუშათა და ჯარის კაცთა საბჭოებმა ეს გაფიცვა მეორე „კორნილოვ-შჩინაო“ გამოაცხადეს, და თუ გაფიცვა მართალა დიაწყო დაუყონებლივ უნდა იქნეს გადაყენებული ყველი რკინის-გზის მოსამსახურენი.

მოლაპარაკება ტყვეების შესახებ.

კოპენჰაგენი. ენკენინსთვის 24. ორ ოკტომბერს აქ გაიხსნება ყრილობა რუსეთის, გერმანეთის და ავსტრიის დელეგატებისა, რომელნიც ითათბირებენ ტყვეების მდგომარეობის გაუმჯობესებაზე.

აგრარული უწესოებანი.

სარატოვი. ენკენ. 26 სერდობსკის მაზრაში ვლეხებმა დაარბიეს ბარონესა ჩერკასოვის მამული. გაწვეულია ჯარი წესიერებისთვის.

დატუსალება.

კიშინიევი. ენკენინსთვის 24. დაატყვევეს იერიმონაზონი ინოკენტის თანამოაზრენი, რიცხვით 600 კაცი, რომლებიც სოფელ კუგელიდან ფრონტზე მიეიყოდენ, აქ კი ნაკუთრები წყლით ხალხს ასხურებდენ და ზეთს აცხებდენ თანაც ზავის მოახლოებებს ამტკიცებდენ.

გამცემის დატუსალება.

პარიზი. ენკენინსთვის 24. შეპყრეს დეპუტატი ტურმენი, რომელსაც მტერთან კეთილ განწყობილებას აბრალებენ.

ახალი მინისტრები

პეტროგრადი, ენკენინსთვის 25, დროებითი მთავრობის განკარგულებით მეოთხე სახელმწიფო სათათბიროს წევრი ალექსანდრე **კონოვალოვი** ინიშნება ვაჭრობა-მრეწველობის მინისტრათ და მინისტრ თავმჯდომარის მოადგილეთ. კოზმა **გვოზდევი** ინიშნება შრომის მინისტრათ. მოსკოვის სასამართლო ნაფიცი ვექილი ალექსანდრ **მალიანტოვიჩი** ინიშნება სამართლის მინისტრათ. მინისტრ თავმჯდომარის მოადგილე გარეშე საქმეთა მინისტრი მიხეილ ტერეშჩენკო მისი განცხადების თანახმად განთავისუფლებულია მინისტრ თავმჯდომარის მოადგილის თანამდებობიდან. ალ. **ლიგეიროვსკი**—გზათა მინისტრათ ინიშნება. სერგეი **სმირნოვი** ინიშნება სახელმწიფოს კანტროლიორათ. პროფესორი მიხეილ **ბერნაცკი** ფინანსების მინისტრათ ინიშნება, და პროფესორის თანამდებობაზედაც რჩება.

ომსკის კომისარის გარდაცვალება.

ომსკი ენკენინსთვის 25. გარდაიცვალა დროებითი მთავრობის კომისარი, სახელმწიფო საბჭოს წევრი ლაპტეევი.

ქალაქთა ყრილობა.

პეტროგრადი. ენკენ. 22. სრულიად რუსეთის ქალაქ. წარმომადგენელთა ყრილობაზე გამოირკვა, რომ ბევრ ალაგას საქალაქო არჩევნები ჯერ კიდევ არ მომხდარა.

დამფუძნებელ კრებისათვის

პეტროგრადი. ენკენ. 22 დამფუძნებელ კრების საარჩევნოდ შემდგარ კიევის საოლქო კომისიას დაეკვალა საარჩევნო დებულებათა მეორე ნაწილი უკრაინულ ენაზე გამოსცენ. ორენბურგში დებულება იგი ყირგიზულ ენაზე იბეჭდება, ხოლო პეტროგრადში იგივე დებულება 10 ენაზე იბეჭდება დამფუძნებელი კრების არჩევნების მოსახდენად. ბარათების შესახებ 31 საგუბერნო კომისარს დაეგზავნა.

რიაზან-ურალის რკინის გზა.

სარატოვი. ენკენინსთვის 23. რიაზან-რკინის გზის მოსამსახურეთა საერთო კრებამ რკინის გზათა კავშირის საკონტროლო კომიტეტს დეპეშით აცნობა, რომ მოსამსახურეთა მოთხოვნილებანი მათ სამართლიანათ მიიჩნიათ, მაგრამ ახლ კაბინეთის შედგენამდე გაფიცვის გადადება სამართლიანად მიიჩნიეს.

ფეოდოსიის გზა.

ფეოდოსია. ენკენინსთვის 22. ქალაქის დამკვლევმა სარეოლუციო კომიტეტმა მოსამსახურეთა მოთხოვნილება სამართლიანად სცნო, მაგრამ აქტიურ ზომებს მიმართავს, რომ ფეოდოსიის რკინის გზებზე გაფიცვა არ გამოცხადდეს.

სამხრეთ-აღმოსავლეთის გზა.

ცარიცინი. ენკენინსთვის 21. სამხრეთ-აღმოსავლეთის რკინის გზის მოსამსახურეთა მოთხოვნილებაზე პასუხის გაცემისთვის ვადა გავიდა, შესაძლოა გაფიცვა გამოცხადდეს. შესდგა გამფიცველთა კომიტეტი, რომელის გეგმის თანახმად შესწყდება ყოველივე მოძძრაობა, გარდა ჯარის საფურაჟო და სასანიტარო მატარებლებისა.

სამარა-ზლატოუსტის გზა.

სამარა ენკენინსთვის 21. დეპუტატთა საბჭომ სამართლიანად სცნო სამარა-ზლატოუსტის რკინის გზის მოსამსახურეთა მოთხოვნილება ნივთიერ მხრის გაუმჯობესების შესახებ, მაგრამ საბჭო მსურავლედ მოეწოდებს რკინის გზის მოსამსახურეთ თავი შეიკავონ სეპარატულ გაფიცვისა გან.

მსოფლიო ომი.

Ა. Დ. Ბ.

ᲓᲔᲞᲔᲨᲘ ᲛᲝᲕᲚᲘᲡ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ.

პარიზი. ენკენ. 24. ურუგვაის მთავრობამ გერმანეთთან დამოკიდებულება შეწყვიტა.

კავკასიის ფრონტი.

ცვლილება არ მომხდარა.

პეტროგრადი, ენკენ. 24. ბალტიის ზღვაში მტრის ჰიდროპლანებმა 15 ყუმბარა ჩამოყარა. 2 ქალი მოკლულია, 1 დაჭრილი:

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ.

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘ.

◆ **სამხედრო ტყვეები.** სამხედრო ტყვეების სამართველო ატყობინებს ქუთაისის გუბერნიის კომისარს, რომ რადგანაც მიდარის მუშაობა უკვე დასრულდა, სამხედრო ტყვეები მოხსნილ იქნებიან და გაიგზავნებიან სახელმწიფო თავდაცვის სხვა და სხვა დაწესებულებებში სამუშაოდ. ამისთვის გუბერნიის კომისარს სამმართველო სთხოვს ქუთაისის გუბერნიაში თუ არიან ასეთი ტყვეები შეატყობინოს მას.

◆ **დამფუძნებელი კრებისათვის.** დღეს, 28 ენკენინსთვეს, დღის 12 საათზე ქალაქის თვითმართველობის დარბაზში დანიშნულია იმ ახალგაზდათა კრება, რომელთაც სურვილი განაცხადეს დამფუძნებელი კრებისათვის მეხოვრებთა აღწერაზე მუშაობა გასწიონ.

◆ **ქართული თეატრი.** ქართული დასი მომავალ სეზონისათვის სამზადისს უკვე შეუდგა. წარმოდგენების გამართვა დაიწყება ღვინობისთვის პირველ რიცხვებიდან,

◆ **სახალხო მასწავლებელთა კრება.** 1 ოქტომბერს, დღის 1 საათზე რეალურ სასწავლებლის დარბაზში შესდგება ქუთაისის მაზრის სახალხო მასწავლებელთა საერთო ყრილობა. ყრილობაზე სხვათა შორის არჩეულ იქნება სკოლების სარეიონო მეთვალყურე.

◆ **პური.** სასურსათო კომიტეტის დადგენილებით, 27 ენკენინსთვიდან ქუთაისში გირვანქა პური 5 შაურით იყიდება.

◆ **კრედიტი.** სასურსათო მინისტრის ამხანაგი ბაშკირევი ქუთაისის გუბერნიის სასურსათო კომიტეტს სთხოვს გამოარკვიოს რაოდენობა იმ კრედიტისა, რომელიც ქუთ. სას. კომიტეტს მიეცა სურსათის შესაძენად და გადაეგზავნოს სასურსათო სამინისტროს, ეგზეგანაც შესაძენია დიდძალი სურსათი. ასეთი კრედიტები მთელ რუსეთში გაბნეული ყოფილა ნახევარ მილიარდამდი.

◆ **წარმოდგენა.** ღღეს, ქალაქის ელეტრონ სადგურში მოეწყობა ოფიციალურ ლაზარეთის სასარგებლოთ წარმოდგენა. ეს ლაზარეთი „ომიდან“ ...

◆ **ᲛᲨᲝᲑᲚᲗᲐ ᲬᲠᲒ.** ქუთ. წუ. ნინოს სახელობის ქალთა სასწავლებელში 26 ენკენინსთვეს, ხსენებული სასწავლებლის ინსპექტორის თანადასწრებით მოხდა დამფუძნებელი კრება მშობელთა წრის დასაარსებლათ. კრებას დაესწრენ: სოლოლაკი სასაბარათოლოს თავმჯდომარე ი. კ. დავიდოვიჩი, წევრი სასამართლისა კ. მ. შნეიდერი, ექიმი ს. ი. ხეჩინოვი, გ. ი. გოკიელი მასწ. ი. თ. ციხკაძე და სხვ.

ბ-ნმა გაბაშვილმა განმარტა მნიშვნელობა მშობელთა წრისა და წაიკითხა წესდება. კრებამ დაადგინა 8 ღვინობისთვეს მოწვეულ იქმნეს საერთო კრება ყველა მშობლებისა და აუცილებლათ დაარსდეს წრე.

ამიერიდან წუ. ნინოს სასწავლებელშიდაც დამყარდება სამართლიანობა, რასაც სულს უხუთავდენ ძველი მართველები.

◆ **რეალურ სასწავლებლის** დირექტორათ ქუთაისის აღმასრულებელმა კომიტეტმა დაამტკიცა ი. გაჩეჩილაძე.

◆ **განცხადება.** ქუთაისის ოლქის საგუბერნიო სასურსათო კომიტეტის თავჯდომარემ ა. ი. ჯაფარიძემ ქუთ. აღმასრულებელ კოსიტეტს უკანასკნელ კრებაზე განაცხადა, რომ იგი სხვა და სხვა მიზეზების გამო თანამდებობას თავს დაანებებს.

◆ **სიმწიფის მოწმობაზე გამოცდების ჩაბარება.** ქართული გიმნაზიის ყოფილმა მოწყობებმა, რომელთაც ცნობილ კორიკაკის დროს საშუალება მოეცა სიმწიფის მოწმობები მიეღოთ, კვეკასიის სამოსწავლო კომისარიატის ნებართვით და დეპუტატის თანდასწრებით ქართულ გიმნაზიაში სიმწიფის ეგზამენები ჩაბარეს. სულ სიმწიფის მოწმობას მიიღებს 7 კაცი: ა. ნინნინიძე, ლ. ჯაფარიძე, კ. ბუმბერიძე, ვ. ლეკვა, ლ. თურქია, გ. ბერეგაძე და (ირეფილაძე.

◆ **ქალაქის მოურავი** დ. კალანდარაშვილი, რომელიც გაგზავნილი იყო სრულიად კავკასიის ქალაქთა კავშირის ყრილობაზე დასასტრუბლოთ, თბილისიდან უკვე დაბრუნდა

◆ **ქალაქის სამკითხველო.** ქალაქის სამკითხველოში დიდძალი მკითხველი დადის, მაგრამ 12 საათამდის თითქმის ვერაცერი გაზეთს ვერ შოულობს.

◆ **თოფების გაგაცება.** გუბერნიის კომისარს ბაქოდან ატყობინებენ, რომ ადგილობრივი პოლკის უნტერ ოფიცერმა ვართანოვმა გაიტაცა 7 „ვინტოვკა“ და გაიქცა. ამისთვის სთხოვენ, თუ ეინკოვა ქუთაისში ჩამოვიდეს დაპატიმრებულ იქმნეს

◆ **ტყავეულობის დაკავება.** ცენტალურ ნაწილის მილიციელებმა ბალახვანში გაბელაშვილის ჩამოართვეს 10 ფული ფეხსაცმელების ტყავი.

◆ **სასტუმროების აკლება.** 25 ენკენისთვეს ღამით ჯარისკაცებმა სასტუბრო „როსტოვში“ ჩხუბი ასტეხეს და დაამსხვრიეს სხვადასხვა ავეჯეულობა. 26 ენკენისთვეს ასეთივე საქმეელი ჩაიდინეს სასტუმრო „როსიაში“.

◆ **ჯამაგირების კითხვა.** ოზურგეთის მაზრის კომისარი სოხოვს გუბერნიის კომისარს, ზომა მიიღოს, რომ ოზურგეთის მაზრის ახედასხვა დაწესებულებათა მოხელეებს ჯამაგირები მიეცეს.

◆ **სურსათი.** სასურსათო სამინისტრო სთხოვს ქუთ. გუბ. სასურსათო კომიტეტს, შეატყობინოს გუბერნიის რომელ-ნაწილებშია დაწესებული სურსათზე ნორმა.

◆ **ქუთაისის ბაზარი.** გუშინ ქუთაისის ბაზარზე ფუთი სიმინდის ფქვილი ფასობდა 14 მან., კარტოფილი 7 მან. და ხაჯი 11 მანეთად.

◆ **ჩხუბი.** 26 ენკენისთვეს, ღამით რამდენიმე „ჩინოვნიკს“ და ოფიცერს ეტლზე ცილობა მოუვიდათ. ჩინოვნიკებმა ოფიცერს ცემა დაუწყეს, ხმალი წაართვეს და გაიქცენ. მილიციამ რამდენიმე მოსაბარი დაიკავა.

◆ **ფულის გადადება.** გუბერნიის კომისარს ადგილობრივი ხაზინის უფროსი

ატყობინებს, რომ ქუთაისის გუბერნიის მილიციის დასაკმაყოფილებლათ, ეკასიის განსაკუთრებული კომიტეტის განკარგულებათ გადადებულია 83,000 მანეთი. ეს თანხა გადავა გუბერნიის კომისარის განკარგულებაში.

✦ **ვაკარი დ. ქ ᲫᲔ** საზოგადოების საყურადღებოთ აცხადებს რომ სამრეხელო ზეთი მას ეგზავლება. როგორც იგი იტყობინება, ასეთი ზეთი იშოვება მოხელეთა კოოპერატივში. 28 ენკენისთვიდან მის სავაჭროში გაიყიდება „აუულის“ ბრინჯი გირვანქა 60 კაპ. თვითოეულს მიეკვრა მხოლოდ 3 გირვანქა. მყიდველებს თან უნდა ჰქონდეთ შაქრის ბარათები და ხურდა ფული. ვაკრობის დროს პროტექციას ადგილი არ ექნება.

✦ **სწავლის დაწყება.** ხოჯივანშვილის ქალთა სასწავლებელში სწავლა უკვე დაიწყო. თავისუფალი ადგილებია მოსამზადებელსა და მესამე და მეოთხე კლასებში.

✦ **გვთხოვენ გამოვაცხადოთ:** სასოფლო-მეურნეობის ინსტრუქტორს იოილ (ონა) მაკავარიანს გამოუჯზანია სოფელ სიქთარიდან ქუთაისში ყვირილიდან მოკავალ შოსეზედ ურმით ხაბაკი. გზაში დაკარგული მთელი ოჯახის ყოველივე თეორული, ზამთრის ტანსაცმელი, კალათი წიგნებით და საჭირო ქაღალდებით სავსე. მნახველი მიიღოს შესაფერ ჯილდოს. დაკარგველის მისამართი: ქუთაისი. მესხეთის ქუჩა, შანიძის სახლები.

ᲞᲠᲝᲕᲘᲜᲪᲘᲐ.

სამეგრელო. სანინელი ამბები ხდება სამეგრელოში, განსაკუთრებით მდ. ენგურის გიდმა ნაწილში. დღე არ გავა ისე, რომ ვინმე არ გაძარცონ. ამ ას წინად გაძარცეს გზაში სენაკის ქალაქის კომისარი მეულლითურთ, ენკენისთვის 26 ს. ქვაღლონში ღამით ექვსი დელეგანი და ორი ეტლი გაძარცეს. წოდებულია 18 ათასი მანეთი.

— **ს. ᲫᲔᲠᲘ** (ქუთ. მაზ.) 22 ენკენისთვეს გაძარცეს ო. და ს. აბულაძეები. წაიღეს სხვა და სხვა ნივთები, სულ 500 მანეთად, ღირებული.

— **ონი.** აქ დიდი შიმშილობაა. ადგილობრივმა სასურსათო კომიტეტმა მიმართა ქუთაისისასა, რომ გამოუგზავნოს რამდენიმე ვაგონი ფქვილი.

— **ᲮᲝᲜᲘ.** ქალაქის მოურავი ᲩᲣᲓᲜᲝᲕᲘᲫᲔ ატყობინებს ქუთ. სასურ. კომიტეტს, რომ ხონში შიმშილობაა. თხოულობს 2 ვაგ. პურის ფქვილს და 1 ვაგ. შაქარს.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ.

დროებითი მთავრობა და კავკასიის საგრევოლუციო კომიტეტი.

ამიერ-კავკასიის საგანგებო კომიტეტმა შემდეგი შინაარსის დეპეშის ასლი გაუკვირას 1-ელ ოქტომბერს, საღამოს 6 საათზე, ქართულ გიმნაზიის დარბაზში გაიმართება **გალმა უბნის ეროვნულ დემოკრატიულ პარტიის შეკრება**

კ რ ე ბ ა.

განსახილველია ფრიად საშური და სასინტერესო კითხვები. უმორჩილესათ გთხოვთ დაესწროთ.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის ქუთაისის კომიტეტი.

დიადი მოგზენტი.

(გ ა ნ ც დ ა).

ადამიანის ცხოვრებაში არის ხოლმე ისეთი წამები, როდესაც იგი უხილავად შორდება ყველაფერს წუთიერს, ამა ქვეყნიერს, უცემ ივიწყებს წარსულს და სულ გადასხვაფერებული, სადღაც განსხლებულ ქვეყანაში გრძნობს თავს, სულ სხვა პირობებში, სხვა სფეროში არსებობს და მოქმედებს.

მისი სულიერი მოძრაობა განახლების გზას ადგია.

მისი გონება, სადღაც შორს მირბის, ბრწყინვალე მომავალი ხიბლავს, მას ეტრფის, მის განხორციელებას შენატრის.

ძველი ცხოვრების სიღუხჭირე, მწარე ნაღველი მსწრაფლ ავიწყდება და ეოტა ხნით მაინც ნეტარების მორევში ეცურავს.

სწორეთ ეს გრძნობა განვიცადე, ამ ნეტარებაში გავატარე ათი დღე ჩვენი საქართველოს დიდ ქალაქ თფილისში, სრულიად საქართველოს საეკლესიო წმ. კრების მოქმედების დროს.

იგი რვა ენკენისთვეს გაიხსნა ქ. თფილისში, სიონის ღვთისმშობლის წმ. ტაძარში.

კრება გაიხსნა ხუთას დელეგატის თავ ნადასწრებით.

სიონი იმ დღეს ეკლესია კი არა, პატარა საქართველო იყო.

აქ თავი მოეყარა ჩვენი ქვეყნის ყველა კუთხის წარმომადგენელს, სასულიერო პირიდან დაწყებული ერის კაცამდე.

იგი გარემოცული იყო რაღაც საიდუმლოებით, უხილავ სადღესასწაულო გრძნობით, აღფრთოვანებით.

ყველას პირის სახე რაღაც მხიარულების, უჩინარის სიხარულით იყო გაბრწყინებული.

ერთიმეორეს ვეგებებოდით, ვეცნობოდით აზრებს, საერთო სიხარულ ვუზიარებდით.

კრებების დროს კი საერთო საქმეზე ვლაპარაკობდით, ვმსჯელობდით და ვდაობდით.

ხშირათ ისეთაც გვამშეფუვებდით რომელიმე საეკლესიო კითხვას, რომ ფიდჯი და მშვიდი საერთო მსჯელობა ხმა-მაღალ ლაპარაკათაც იქცეოდა, მაგრამ ჩვენი ნიჭიერი ორატორები და თავმჯდომარე თავის დროზე გამოდიოდენ და თავის მჭერმეტყველურ რჩევით გვხიბლავდენ, გვამშვიდებდენ და ნაყოფიერ მუშაობისაკენ გვიწვევდენ.

ახალგაზდა ორატორების ლაპარაკის დროს გული სიამოვნებით მევსებოდა, ვსტკბებოდი მათი ლაპარაკით, ქართული ენის ღრმა ცოდნით, მათის ძალით, ენერგიით და ღრმა მშობლიურ საყვარულით, შორს, ძლიერ შორს მაფრენდა ჩემი ოცნება და ამაყურათ ჩავსძახებდი ხოლმე ხანდიხან ჩემსავე გულს:

— არა, არ მომკვდარვართ!

ეს ჩვიდმეტი წლის მონთაბს ვერ გაუქარწყლებია ჩვენი ეროვნული ნიჭი, მამულის სიყვარული, ენა და სარწმუნოება.

ეს ჩვიდმეტი წლის დამახინჯების მეთოდს ვერ შეუსრულებია თავისი დანიშნულება.

ჩვენ კვლავ ოგონე ქართველები დავრჩენილვართ მისწრაფებით, ნიჭით და მხნეობ-ᲒᲐᲪᲘᲚᲘᲡᲐᲙᲔᲜ.

ტრადიციული ეროვნული კუთვნილება შეგვრჩენია და სიკვდილს გადავრჩენილვართ;

ორატორებიც ბევრი გვყოლია, ქართული ენის მკოდნე და მოყვარეულიც, ეროვნულ გრძნობებით ვაღფენილი ერიც და სამღვდელო პირებიც. სარწმუნოების ძხრივ ეროვნული ᲒᲐᲜᲪᲓᲐ.

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐ

ᲙᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲒᲐᲛᲝᲛᲪᲮᲐᲚᲔᲑᲐ.

ბევრი კითხვა აღიძრა ჩვენს ცხოვრებაში.

ახლო წარსულის უნიათობა და გულცივობა დღეს ააშკარავებს თავის მავნე შედეგებს.

ქართული წიგნთ-გამომცემლობა, რომლის მნიშვნელობას ჩვენ არ შევეხებით, მეტად უნუგეშო და უმწეო მდგომარეობაშია. გამომცემლობა კონკურტულ მიზნით, როგორც განსაკუთრებული დარგი, საქართველოში არც კი არსებობდა. კერძო პირები იწყებდენ საგამომცემლო მოღვაწეობას. მაგრამ ყოველი მათგანი პარტიულ, თუ პირადულ ტენდენციებს ვერ შორდებოდა თვითგამომცემლობის მეთოდიც არ იყო შემუშავებული. ბეჭდავდენ წიგნებს არა მიზან შეწონით და ხალხის საჭიროების თვალთა ხედვით. თბილისში კარგა ხანია არსებობდა ქართველთა გამომცემლობის ამხანაგობა (ᲯᲐᲛᲐᲓᲐᲠᲘᲡ მეთაურობით), მაგრამ ეს ქართული საგამომცემლო ამხანაგობამ გარდაიმისა, რომ ერთ დროს გაზეთ „ᲪᲝᲜᲝᲑᲘᲡ ᲤᲣᲠᲪᲚᲘᲡ“ სცემდა, დანარჩენი თავისი მოქმედება სულ ამიერ კავკასიის რკინის გზის სამსახურს შეალია.

რაც წინანი იყო, შეიძლება მას თავის საპატიო გასამრთლებელი მიზეზი ჰქონდა ჩვენ კითხვა დავსვიათ სადღეისოთ და ის დღეკანდელ ეროვნულ მომენტის მიხედვით უნდა განვიხილოთ. ამ ეამათ, როდესაც ფეხით შევსდექით განახლების გზაზე, ჩვენს ხალხს აუცილებლათ სჭირია ფართე ეროვნული წიგნთ-გამომცემლობა. ეს ყველასათვის ᲪᲬᲛᲐᲠᲘᲢᲔᲑᲘᲡ უნდა წარმოიდგენდეს და ამაზედ ჩვენ პრინციპიალათ არ ვსუამთ კითხვას. ეროვნული გამომცემლობა დაგვეხმარება დამცირებულ, აბუჩათ აგდებულ ქართულ კულტურის ამაღლებაში და ხალხში შეჭრილ გადამგვარებულ ფსიხიკის მოსაბობაში.

ქართველ ხალხს სამშობლო ენაზე ეპირვება ხსოვდასხვა წიგნები.

ჩვენ ყველანი აღვიზარდენით უცხო მეცნიერებით, მაგრამ აწ ასე ვერ იქნება. ყოველ ვვარი სამეცნიერო თუ სპეციალი წიგნი ქართულად უნდა გამოიცეს, ხალხს საშუალება უნდა მიეცეს იფ ფასიან წიგნაკებით გაეცნოს მისი არსებობის და განვითარების პირობებს. გამომცემლობა უნდა იქმნეს სერიოზული, სათანადო პასუხის მგებელობით.

ამ რამდენიმე ხნის წინათ ქ. ქუთაისში დაარსდა წიგნთ გამომცემლობა „განათლება“. „განათლება“ პირველი კისრულობს სამშობლო ენაზე სკოლის ნაკითხლიზაციისთვის სახელმძღვანელოების გამოცემას. იმდროს, როდესაც ქართული გამომცემლობა სრულიად უყურადღებოთ იყო მიტოვებული და წიგნის გამოცემა სხვათა შორის ზდებოდა, მეტად სასიხარულო დასასურვდლია „განათლების“ დაარსება.

შეერთებული ენერგიით ვეცადოთ ეროვნულ გამომცემლობის მოწყობას და ქართველ ხალხს მივსცეთ სულიერი დაკმაყოფილება ქართულ წიგნების დასტამბვა გამოცემით.

დის.

ᲝᲠᲘ ᲓᲦᲘᲗ.

ბათუმსა და ᲥᲝᲑᲣᲚᲔᲗᲨᲘ.

ჩემი სამსახურისა გამო 21 სექტემბერს მომიხდა გამგზავრება ქ. ბათუმს. ქუთაისიდან გაველით სალამის მატარებლით და ღამის 12 საათზე უკვე ბათუმში ვიყავით. ეს პირველი ნახვა იყო ჩემგან თავისუფალ საქართველოს მომავალ სანაოსნო ბათუმის ბოლოზ ადგილისა შავს ზღვაზედ. რომელმაც უნდა აღადგინოს ეამთავითარეობისა გამო ის ჩატეხილი ხიდი, რომელიც ᲒᲠᲐᲯᲐᲜᲘ ათელი, თუ ასეული წლები სახელოვან საქართველოს აეოთებდა ᲯᲣᲠᲜᲐᲚᲘᲡᲢᲘᲠᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲙᲣᲚᲢᲣᲠᲘᲡᲐ ᲔᲒᲖᲐᲠᲥᲘᲡᲢᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲜᲪᲓᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

ᲩᲘᲠᲘᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲜᲪᲓᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲜᲐᲠᲩᲔᲜᲘ ᲗᲐᲕᲘᲡᲘᲗ ᲔᲠᲗᲘᲗᲐᲜ ᲐᲠᲘᲡ ᲠᲝᲛᲘᲡ ᲛᲘᲛᲘᲠᲔᲑᲘᲗᲐᲜ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲙᲐᲪᲘᲡ ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲒᲖᲘᲡ ᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲘᲡ ᲨᲔᲐᲚᲘᲐ.

რაც წინანი იყო, შეიძლება მას თავის საპატიო გასამრთლებელი მიზეზი ჰქონდა ჩვენ კითხვა დავსვიათ სადღეისოთ და ის დღეკანდელ ეროვნულ მომენტის მიხედვით უნდა განვიხილოთ. ამ ეამთა, როდესაც ფეხით შევსდექით განახლების გზაზე, ჩვენს ხალხს აუცილებლათ სჭირია ფართე ეროვნული წიგნთ-გამომცემლობა. ეს ყველასათვის ᲪᲬᲛᲐᲠᲘᲢᲔᲑᲘᲡ უნდა წარმოიდგენდეს და ამაზედ ჩვენ პრინციპიალათ არ ვსუამთ კითხვას. ეროვნული გამომცემლობა დაგვეხმარება დამცირებულ, აბუჩათ აგდებულ ქართულ კულტურის ამაღლებაში და ხალხში შეჭრილ გადამგვარებულ ფსიხიკის მოსაბობაში.

ქართველ ხალხს სამშობლო ენაზე ეპირვება სახვადასხვა წიგნები.

ჩვენ ყველანი აღვიზარდენით უცხო მეცნიერებით, მაგრამ აწ ასე ვერ იქნება. ყოველ ვვარი სამეცნიერო თუ სპეციალი წიგნი ქართულად უნდა გამოიცეს, ხალხს საშუალება უნდა მიეცეს იფ ფასიან წიგნაკებით გაეცნოს მისი არსებობის და განვითარების პირობებს. გამომცემლობა უნდა იქმნეს სერიოზული, სათანადო პასუხის მგებლობით.

ამ რამდენიმე ხნის წინათ ქ. ქუთაისში დაარსდა წიგნთ გამომცემლობა „განათლება“. „განათლება“ პირველი კისრულობს სამშობლო ენაზე სკოლის ნაკითხლიზაციისთვის სახელმძღვანელოების გამოცემას. იმდროს, როდესაც ქართული გამომცემლობა სრულიად უყურადღებოთ იყო მიტოვებული და წიგნის გამოცემა სხვათა შორის ზდებოდა, მეტად სასიხარულო დასასურვდლია „განათლების“ დაარსება.

შეერთებული ენერგიით ვეცადოთ ეროვნულ გამომცემლობის მოწყობას და ქართველ ხალხს მივსცეთ სულიერი დაკმაყოფილება ქართულ წიგნების დასტამბვა გამოცემით.

დის.

ᲓᲘᲓᲘ ᲓᲦᲔᲗᲐᲜ.

ᲑᲐᲗᲣᲛᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲥᲝᲑᲣᲚᲔᲗᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

ᲩᲘᲠᲘᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲜᲪᲓᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲜᲐᲠᲩᲔᲜᲘ ᲗᲐᲕᲘᲡᲘᲗ ᲔᲠᲗᲘᲗᲐᲜ ᲐᲠᲘᲡ ᲠᲝᲛᲘᲡ ᲛᲘᲛᲘᲠᲔᲑᲘᲗᲐᲜ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲙᲐᲪᲘᲡ ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲒᲖᲘᲡ ᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲘᲡ ᲨᲔᲐᲚᲘᲐ.

გრამ, ვინაიდგან ქართულ გიმნაზიის გამგეობას უსახსრობისა გამო მათთვის სანახევროთ შეუკრავნი შემწეობის აღმოჩენა, ბავშვები მშობლების სიღარიბისა გამო იძულებული არიან სწავლას თავი დანებონ, რაიცა მატად საშეუხაროთ უნდა ჩაითვალოს...

ადამიანს აკეთებს დიადი და თვალწარმტაცი ბუნება აფარა-ქობულეთის მიდამოებისა. უშესანიშნავესი ტროპიკული მცენარეები აქ ბუნებრივად ხარობს. ამატომაც იყო, რომ ძველი მამინაცვლისებური, აწ უკვე დამობილი მთავრობა ამ სამოთხისებურ მხარეს შორის თვალით უყურებდა და ვიდაცა გადამთიელებს მუქთათ ურიგებდა ვრცელი მიზნებით და აგრეთვე უცხოელებსაც ხელს უწყობდა აქ თავისუფლათ მოეკალთნათ, რითაც ადგილობრივ მცხოვრებთ სულს უხუთავდა და ან სხვაგან ერეკებოდა, მაგრამ ამაზედ შემდეგისათვის.

ვლ. მაჭარაშვილი.

ჟურნალ-გაზეთებიდან.

სამინისტროს პასუხის მგებლობის შესახებ.

დემოკრატიამ უკანასკნელ სხდომაზე უარყო სამინისტროს წინასწარ პარლამენტის წინაშე პასუხის მგებლობა. მოკლე ხანში გამოირკვევა მთავრობის შემადგენლობა და სახე.

დაკითხვა.

იურიდიულმა საგამომძიებლო კომისიამ კორნილოვის საქმის შესახებ დაკითხა დეპ. ლვოვი. ამის შემდეგ ლვოვი პეტრეს ქალაქის სატუსალოში გადაიყვანეს.

თეატრის დაწვა.

პეტრეს ქალაქში დაიწვა პანავეის თეატრი, სადაც მოთავსებული იყოს ფოსტა და ლაზრეთები. დაიღუპა 20 კაცი.

იასნაია პოლიანას არბევენ.

ქ. ტულის კომისარი მოსკოვის სამოსამართლო პალატის პროკურორს ატყობინებს, რომ გლეხები არბევენ სოფ. იასნაია პოლიანას დასწვეს შენობები საცდელ მინდვრებზე დაავერანებენ ნაშენ ბაღებს სოფ. იასნაია პოლიანა, ლევ ტოლსტოის სამშობლო სოფელია.

რკინის გზის გაფიცვის გარშემო.

ნიკოლოზის რკინის გზის მოსამსახურეებმა გაფიცვა გამოაცხადეს. ამის გამო ენკენისთვის 24-ს მოსკოვის სადგურზე სამგზავრო ბილეთებს გაყიდვა შესწყდა კავკაზის და ომსკის რკინის გზის მუშებმა გაფიცვა უარყვეს.

მუშათა, ჯარისკაცთა, გლეხთა საბჭოები და სრულიად რუსეთის საფოსტო-სატელეგრაფო მოსამსახურეთა კავშირი პროტესტს და უკმაყოფილებას აცხადებენ გაფიცულ მუშათა მიმართ. და მათი საქციელი რევოლუციის დამღუპველათ მიიჩნიან.

უთანხმობება.

ფოსტის მინისტრმა ნიკიტინმა საფოსტო დაწესებულებებს მოწერილობა დაუგზავნა რომ აკრძალონ გაფიცვისაკენ მომწოდებელ დეპეშების მიღება და გადაგზავნა. ამავე დროს საფოსტო დაწესებულებათა ცენტრალ აღმასრულებელმა კომიტეტმა განკარგულება გასცა, რომ გაფიცვისაკენ მომწოდებელი დეპეშები დაუბრკოლებლათ და თავის დროზე გადაეცეს დანიშნულებისამებრ. ამის გამო საფოსტო დაწესებულებათა ცენტრალ აღმასრულებელ კომიტეტს და მინისტრ ნიკიტინს უთანხმოება მოუვიდა.

შეერთებისაკენ ძახილი

„ვოლია ნაროდა“ სწერს. შეერთების ცოთამ ფუჭათ ჩაიარა ხდგომარეობა კი უარესდება და უფსკრული ახლოვდება. საჭიროა ენერგიის გამოჩენა, სინამდვილეს თვალში უნდა შეეხედოთ. რუსეთის სოციალისტური პარტიები უსათოდ უნდა გაერთიანდეს ბლოკის სახით, ქვეყნის ხსნა ამ გზით შეიძლება.

რბევა.

ტულის კომისარი იტყობინება, რომ ტულის მაზრაში გლეხებმა ცეცხლი მოუკიდეს ყველაფერს. მილიციას იარაღი ამოკარეს, მოლაპარაკება მმართველობის კაცებთან უარყეს და ამ რიგათ ანარქია მეფდებაო.

თათბირი.

ენკენისთვის 26-დან პეტრეს ქალაქში დაიწყო თათბირი სამხედრო სამრეწველო კომიტეტებისა. აზრათ აქვთ სამხედრო სამრეწველო კომიტეტებში რაც შეიძლება მეტი დემოკრატიული ელემენტი შეიყვანონ.

ზავის შესახებ.

გაზ. „ბირჟ. ვედ“ სწერს: რომის პაპმა იკისრა გერმანეთის დახმარება, რათა ვილჰელმმა ადგილათ მოახდინოს ანეგსია მმომსაფლეთში ცენტრალი სახელმწიფოების ჯანზრახვა, ზავი ჩამოგდონ. რუსეთის ხარჯზე იმედი აქვს ამ გარემოებას ბერძენეთზე ინგლის-საფრანგეთი. „რუს. ვოლია“ სწერს: პაპის სამშვიდობო ნოტა, რომ განხორციელდეს, ეს რუსეთის დაღუპვა იქნება. ვნახოთ, რას გვარგუნებენ ჩვენი მოკავშირენი“.

ოსმალთა შემოტევა.

შეიცაარიის გიზეთებს ატყობინებენ, ოსმალეთის სამხედრო ბანაკს გადაწყვეტილი აქვს, შემოდგომაზე შემოკმედება დაიწყოს სპარსეთში და სუეიცის არხის წინააღმდეგაო.

მოწოდება.

სახალხო მასწავლებელთადმი.

ამხანაგებო!

თანამდგომ ქქენი საერთო სურვილისა, რომელიც გამოთიქეა, როგორც საგუბერნიო ყრილობაზე (მარტში), ისე სხვადა სხვა ფილიალის კრებებზე და აგრეთვე დელეგატთა ყრილობაზე სეპტემბრის 3-8, უნდა გაუქმდეს დირექტორის თანამდებობა, სარაიონო ინსპექტორების მაგიერი კომისარები აუცილებლათ უნდა აირჩიონ თვით მასწავლებლებმა.

ეს კატეგორიულათ გამოთქმული სურვილია ყველა მასწავლებლებისა, მიმართულების განურჩევლათ, და ჩვენც, ვიხელმძღვანელოთ რა ამით, გამოვაცხადოთ არჩევნები ოკტომბრის 1-სვთვის. ზოგ რაიონში ეს უფრო ადრეც ხერხდება, მაგ. ზუმდიდში და რაჯაში სეპტემბრის 28 ს, დანარჩენ მაზრებში კი ოქტომბრის 1-ს მაგრამ ქუთაისიის გუბერნიის აღმასრულებელმა კომიტეტმა ამის საწინააღმდეგოთ წრიფ ზომები მიიღო და თვით დანიშნა დირექტორის მოადგილე, საგუბერნიო კომისარი და უნდა დანიშნოს სამაზრო კომისარები.

დავინახეთ რა ამაში დამოუკიდებელი სკოლის და დემოკრატიული პრინციპების დარღვევა, აგრეთვე მასწავლებელთა უფლების შელახვა, ჩვენ შესაფერი ზომები მივიღეთ: განვაცხადეთ პროტესტი ყველგან და მოვითხოვეთ, არ დანიშნონ და არ დამტკიცონ ასეთ თანამდებობაზე მასწავლებლების მიერ აურჩეველი პირები.

მოგიწოდებთ, თქვენც ასე მოიქცეთ და განაცხადოთ კოლექტიური პროტესტები ასეთი უსამართლობის წინააღმდეგ. ენერგიულათ დაიცავით, ახანაგებო, სკოლის დამოუკიდებლობა და თქვენი უფლებები.. ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ სახალხო მასწავლებელთა სამართლიან მოთხოვნილებებს აუცილებლათ დაკმაყოფილებენ და არ დაგვჭირდება მიგმართოთ უკიდურეს საშვალებათ, რისთვისაც თქვენ მზათ იქნებით, თუ გვაიძულებენ.

დასავლ. საქარ. სახალხო მასწავლებელთა დელეგატების ყრილობის აღმასრულებელი კომიტეტი.

ქართულ უნივერსიტეტის საზოგადოების წესდება.

I საზოგადოების მიზნისათვის.

§ 1. ქართულ უნივერსიტეტის საზოგადოება ქ. თბილისში არსდება.

§ 2. საზოგადოების მიზანია ქართული უნივერსიტეტი დააარსოს თბილისში და ამ დაწესებულებების შესანახავად საჭირო ერთდროული თუ ყოველ-წლიური ქონებრივი სახსარი გამოიღოს.

§ 3. ქართულ უნივერსიტეტს სრული ავტონომია აქვს, რომლის დებულებანი ამ დაწესებულების ძირითადს დაფუძნებაში წესდებაში იქნება განსაზღვრული; ეს წესდება ქართ. უნივერსიტეტის პროფესორთა საბჭოს მიერ შედგენილი და დამტკიცებული უნდა იყოს. სამეცნიერო სამოსწავლო საფერმეი და მართვა-გამგეობის მხრივაც იგი დამოუკიდებელია და ქართული უნივერსიტეტის გამძღოლი და მმართველი მხოლოდ პროფესორთა კოლეგია.

§ 4. ქართ. უნივერსიტეტის საზოგადოების ამ უნივერსიტეტის მარტო ქონებრივი მხარე ეკითხება.

II საზოგადოების შემადგენლობისათვის.

§ 5. საზოგადოების საპატიო, დამფუძნებელი და დამხმარე წევრები ჰყავს.

§ 6. საპატიო წევრებად საზოგადოების ჩვეულებრივი ან საგანგებო კრება იმ პირთ იირჩევს, რომელთაც ქართ. უნივერსიტეტის „წესნაზე განსაკუთრებული ღვაწლი მიუძღვიოთ, ან უნივერსიტეტის შესანახავად საზოგადოებას განსაკუთრებით დიდ უძრავს ან მოძრავს ქონებას, თუ განსაკუთრებით დიდს (არა უმცირეს 1000 თუმნისა) სათავნოს შესწირავს.

§ 7. დამფუძნებელ წევრებად საზოგადოების კრების მიერ ჩაირიცხებიან:

ა) ის პირნი და დაწესებულებანი, რომელნიც პირველს დაფუძნებითს კრებას ვითარცა ქართულ სამეცნიერო, საკულტურო-საგანმანათლებლო და საკრედიტო დაწესებულებათა, ქართულ პოლიტიკურ დასების მთავარ კომიტეტებისა დრო გამოშვებითი მწერლობის წარმომადგენელნი დაესწრო ქართ. უნივერსიტეტის დაარსება აუცილებელ საჭიროებად აღიარეს და ამ საქმის ეხლავე განხორციელება თავის მოვალეობად დაისახეს.

ბ) ამასთანავე ის პირნი, რომელნიც დამფუძნებელი წევრისათვის დადებულს გადასახადს ყოველ-წლიურად 25 მანეთს, ან ერთბაშად ოცდათუთმეტს (300 მან.) შემოიტანენ.

გ) ან ის პირნი და დაწესებულებანი, რომელნიც ყოველ წლიურად თავიანთი წმინდა შემოსავლიდან მუდმივ გადასახადის სახათ განსაზღვრულ პროცენტს (25, მანეთზე არა ნაკლებს წელიწადში) შემოტანას იკისრებენ და შემოიტანეს კიდეც.

§ 8. დაბმარე წევრებად საზოგადოების კრების მიერ ის პირნი ჩაირიცხებიან, რომელნიც ყოველ წლიურს საწევრო გადასახადს ხუთ მანეთს, ან ერთბაშათ ათ თუმანს შეიტანენ.

§ 9. ვინც ორი წლის განმავლობაში ზედიზედ ნაკისრებ ყოველ-წლიურ შესაწეეროს, ან პროცენტს არ შემოიტანს წევრთა სიიდგან ამოიშლება.

§ 10. საპატიო და დამფუძნებელ წევრთ ყველა იმ საქმეებისა და საკითხების განხილვისა და გადაწყვეტის უფლება აქვთ, რაც კი საზოგადოების კრებების უფლებას შეიდგენს (იხ. V, საზოგადოების კრებებისათვის).

§ 11. დამხმარე წევრები საზოგადოების ჩვეულებრივსა და საგანგებო კრებებში ყველა საქმეების და საკითხების გასახილვისა და გადაწყვეტაში პირადად კი არ იღებენ მონაწილეობას, არამედ წარმომადგენლებს ირჩევენ, ოცზე ერთს, და და ამ წარმომადგენელთ იგივე უფლება აქვთ, რაიც საპატაო და დამფუძნებელ წევრებს.

III. საზოგადოების ქონებისათვ ის

§ 12. საზოგადოების ქონება შესდგება: ა) დამფუძნებელ წევრთა მიერ ერთბაშად შემოტანილ და ყოველ წლიურ საწევრო გადასახადებიდან, ბ) საზოგადოებრივ დაწესებულებათა და ქველმოქმედთა მიერ შემოწირულ დიდ თანხებისაგან, გ) შემოსავლის კვალობაზე განსაზღვრული ყოველ წლიურ გადასახადის სახით დამფუძნებელ წევრთა მიერ შემოტანილ ფულისაგან, დ) დამხმარე წევრთა მიერ ან ერთბაშად შემოტანილ, ან ყოველ წლიურად გადახდილ ფულისაგან.

§ 13. საზოგადოებას უფლება აქვს უძრავი ქონებაც,— მიწა, სახლი და ყოველგვარი სხვა შენობა,—შეიძინოს და იქონიოს

§ 14. საზოგადოების მთელი ფული ორ ნაწილად უნდა იყოს გაყოფილი: ა) ხელუხლებელ სათავნოდ და გ) სახარჯავ თანხად.

§. 15 ხელუხლებელი სათავნო ძირითად თანხად უნდა იყოს და როდესაც იგი საზოგადოების საერთო კრების მიერ წინასწარ განსაზღვრულ რაოდენობამდე იქ�, მხოლოდ ამ დროიდგან მოყოლებული ამ სათავნოს ყოველ წლიური სარგებელი უნდა საზოგადოების მთავარ მიზანს, —ქართული უნივერსიტეტის შენებას,—მოეხმაროს.

§ 16. ხელუხლებელი სათავნო შესდგება: ა) მომგებ ლატარიის წყალობით შემოსული ფულისაგან, ბ) დამფუძნებელ და დამხმარე წევრთა მიერ ერთბაშად შემოტანილ საწევრო გადასახადისაგან და გ) საზოგადოებრივ და საკრედიტო დაწესებულებათა. ქველმოქმედთა და წევრთა მიერ ერთ დროულად შესაწეერის მსგავსად შემოტანილ დიდ თანხების ერთ ნაწილისაგან. ამ ნაწილის რაოდენობა საზოგადოების საერთო კრებამ უნდა განსაზღვროს ან ერთხელ და სამუდამოთ, ან ყოველწლიურად.

§ 17. სახარჯავი თანხა შესდგება: ა) საზოგადოებრივ და საკრედიტო დაწესებულებათა, ქველმოქმედთა და წევრთა მიერ შესაწეერის მსგავსად ერთჯერულად შემოტანილ დიდ თანხებს ნაწილისაგან, რომლის რაოდენობა საზოგადოებას საერთო კრების მიერვე უნდა იყოს განსაზღვრული ან სამუდამოდ, ან ყოველწლიურად, ბ) შემოსავლის კვალობაზე გადასახადის სახით დამფუძნებელ წევრთა მიერ ყოველწლიურად შემოტანილ ფულისაგან, გ) დამფუძნებელ და დამხმარე წევრთა ყოველ წლიურად შემოტანილ საწევრო გადასახადისაგან.

§ 18. ხელუხლებელი სათავნოკა და სახარჯავი თანხაკ უფლებად ერთ-ერთ საკრედიტო დაწესებულებაში უნდა იყოს შეტანილი დამხმარე საზოგადოების სახელობაზე და ქართულ უნივერსიტეტის შენასახავად უნდა იყოს განკუთვნილი.

§ 19. სახარჯავ თანხიდგან, რომელშიაც ხელუხლებელ სათავნოს სარგებელიც შედის, ქართ. უნივერსიტეტის გამგეობას უფლება აქვს მისგანვე წინასწარ შედგენილ და ქართულ უნივერსიტეტის საზოგადოების საერთო კრების მიერ დამტკიცებულ საგარაუდო ხარჯთ-აღრიკვის და მიხედვით ბანკიდგან საჭიროებისამებრ ფული გამოიტანოს ხოლმე უნივერსიტეტის შესანახავად და ყველა ხარჯების დასაფარავად.

§ 20. უნივერსიტეტის გამგეობა მოვალეა თვე და თვე გატანილ ფულის რაოდენობა და დანიშნულება საზოგადოების გამგეობას აცნობოს, ხოლო საკონტროლო საბჭოს მასთანავე გაწეული ხარჯების გასამართლებელის აბუთებიც გაოუგზავნოს ხოლმე.

§ 21. ქართული უნივერსიტეტის გამგეობის მიერ ბანკიდგან ფულების გამოტანის თაობაზე საზოგადოების გამგეობისა და უნივერსიტეტის გამგეობის ერთ მეთანხმებით უნდა საგანგებო სახელმძღვანელო წესრიგი იყოს შემუშავებული.

§ 22. ქართ. უნივერსიტეტის საზოგადოებას საკუთარი ბეჭედი აქვს.

წერილები რედ. მიმართ.

ბ. რედაქტორო!

თქვენი პატივცემული გაზეთის № 134-ში, სადაც მოთავსებულია საგუბერნიო აღმასრულებელ კომიტეტის კრების ანგარიში ჩემი სიტყვები ერთ ადგილას სისწორით არ არის მოყვანილი გაზეთში სწერია: **„სობრიევსკიმ გვითხრა: თქვენ რევოლუციურ ორგანიზაციების სასარგებლოთ ფულს ვერ მიიღებთ და იგი დაგეშლებათო სობრიევსკი ყოველი კრედიტის მიღებაში ხელს გვაშლის“.** უნდა იყოს; „როდესაც ქ. ქუთაისს ნება მიეცა სასურსათო საქმის მოსაწყობად მთავრობის პასუხის გებით კერძო ბანკებიდან სესხი აიღო 800,000 მანეთამდი და ამ საგანზე სხდომა გავმართეთ, სობრიევსკიმ მაშინ სხვათა შორის თქვა: მე, როგორც ფინანსიური ნაწილის წარმომადგენელი წინაღმდეგი ვარ, რომ ამდენი სესხი მოგეცესთ. რადგან ხაზინაში ამდენი ფული არ არის და ქუთაისი ამ სესხს ვერ გაანაღდებსო. ამ სიტყვებზე ჩვენ, როგორც ხმოსნებმა, შესაფერი პასუხი გავეცეთ, რადგან საქმე ფირდებოდა და ქალაქის საბჭოს, როგორც საზოგადოებრივ დაწესებულებას ჩირქი ეცხებოდა. არ ვიცი, დღეს რა აზრის არის ფინანსების წარმომადგენელი ხაზინის მდგომარეობაზე, მაგრამ საჭიროა ამის საჩქაროთ გამორკვევა და შესაფერი ზომების მიღება...

ტრიფონ ჯაფარიძე.

ქ. ქუთაისი 25 ენკენისთვე.

მოქალაქე რედაქტორო.

გთხოვთ უმორჩილესად, ოთხაგლასთ ეს წერილი თქვენ პატივცემულ გაზეთში, არა იმდენად ჩემი ინტერესების დასაცველად, რამდენადაც სიმართლის აღსადგენად [illegible] ... ამ [illegible] ... ამ [illegible] ... ამ